

105. ülésnap (1991.05.29)

ELNÖK:

Akkor megfordítjuk mégis a napirendi javaslatot, illetve a munkarendi javaslatot - hiszen napirenden vannak ezek a kérdések -, és ennek megfelelően a fél tizenegykor beiktatandó negyedórás szünetben kérem, hogy a bizottság tartson egy rövid ülést, és tárgyalja meg a még megtárgyalandókat. Abban a kérdésben pedig, hogy a módosító javaslat miért nem jutott el a bizottsághoz, engedjék meg, hogy én is egy tájékoztató vizsgálatot kezdeményezzek - de ez nem zavarja a tárgyalást. Tisztelt Képviselőtársaim! ... majd szünet közbeiktatásával ennek határozathozatala; végül pedig a világkiállítás Budapesten 1996-ban történő megrendezéséről szóló országgyűlési határozati javaslat általános vitája, illetve annak lezárása jelentse mai programunk utolsó pontját.

ELNÖK:

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a világkiállítás Budapesten 1996-ban történő megrendezéséről szóló országgyűlési határozati javaslat általános vitájának folytatása. Emlékeztetem önöket, hogy hétfői ülésnapunkon dr. Torgyán József, Csizmadia István, Király Zoltán, dr. Török Ferenc, Szentágothai János és dr. Iván Géza képviselő urak felszólalási idő hiányában már nem tudták felszólalásukat elmondani. S felhívom a figyelmüket, hogy ebben a tárgyban terveink szerint az általános vita befejezése után szavaznunk kell a részletes vitára bocsátás tárgyában. Most a felszólalásokkal folytatjuk munkánkat, lehetőség szerint frakciók szerinti váltakozásban. Mivel hétfői ülésnapunkon a Demokrata Fórum képviselőcsoport képviselőjének felszólalásával zártuk munkánkat, következő felszólaló dr. Török Ferenc képviselő úr a Szabad Demokraták Szövetségétől. (Több képviselő távozik az ülésteremből.)

DR. TÖRÖK FERENC (SZDSZ):

Elnök Úr! Tisztelt Ház! A hétfői vita kapcsán nagyon sok felszólalást hallottunk tele optimizmussal, tele bizakodással. Én sajnálattal vettem azt tudomásul, hogy a vita nem arról folyt, amiről kellett volna folynia. A vita arról folyik itt jelenleg a Házban, hogy meg lehet-e rendezni 1996-ban a világkiállítást. Ezen az alapon arról is lehetett volna vitatkozni, hogy olimpiát rendezzünk. Én úgy gondolom, hogy arról kellene vitatkozni, hogy a Kormány általi előterjesztés alapján el lehet-e felelősséggel dönteni ezt az egész kérdést. Az új helyzetről én semmiféle anyagot nem kaptam, nem láttam, nem készült ilyen anyag, ezt maga az igazságügy-miniszter úr is említette. Palotás képviselőtársunk azt mondta, hogy nagyon sokan arra hivatkoznak, hogy nem elégséges az információ. Én tovább folytatom ezt a gondolatsort: nemhogy nem elégséges, nemhogy elégtelen, hanem egyáltalán nem létezik ilyen információ. Lehet, hogy én komplikálom a helyzetet, mert lehet, hogy igazán bagatell dolog arról beszélnünk, hogy ne közösen rendezzünk a bécsiakkal világkiállítást, hanem egyedül, nem 1995-ben, hanem 1996-ban, nem Budapest rendezi, hanem Magyarország rendezi. Ilyen ismeretek hiányában lelkiismeretem szerint nem tudok a világkiállítás mellett, sem ellene dönteni. Szeretném a tisztelt Ház figyelmét felhívni, hogy a Kiállítások Nemzetközi Irodája feltételesen bejegyezte a Budapest-Bécs világkiállítást az együttes rendezésre. Erre kellett volna június 5-ig végleges választ adni, azonban most egy új helyzet van, és semmiféle új határidő ezt a Parlamentet nem köti. A Kormánynak nincs szüksége semmiféle parlamenti felhatalmazásra, egy jó és átgondolt előterjesztés beterjesztésére, bármilyen kérdésben a Parlament elé tárhatja az elképzeléseit. Ezeket az elképzeléseket akár szeptemberben, akár októberben, de előbb is a Parlament megtárgyalhatja, ha elkészült ilyen. Kérem, hogy gondolkodjanak el, meg kellene várni a konkrét elképzeléseket, és addig vitatkozhatnánk például a hátrányos helyzetben lévő települések költségvetési támogatásáról. Ez sokkal fontosabb és sürgősebb téma. Köszönöm szépen. (Taps az SZDSZ és a FIDESZ padsoraiból.)

ELNÖK:

Dr. Torgyán József képviselő úr nincs a teremben. Következik Szentágothai János képviselő úr.

SZENTÁGOTHAI JÁNOS (MDF):

Tévedés. Nem jelentkeztem.

ELNÖK: Valaki megnyomta a gombot.

SZENTÁGOTHAI JÁNOS (MDF): Véletlenül.

ELNÖK: Köszönöm. Dr. Iván Géza képviselő úr következik a Független Kisgazdapárttól.

DR. IVÁN GÉZA (FKgP): Elnök Úr! Tisztelt Ház! Nagyon sok hiba adódik abból, hogy a programiroda által kiadott prospektusokat, ismertetőket sokan nem olvassák, és azok is hozzászólnak a világkiállítás problémájához. Éppen ezt hiányolták, és szabad megkérdezni, semmit nem tetszett olvasni? (Az SZDSZ padsora felé fordulva kérdezi.) Volt olyan hírlevél, amelyik részletesen levezette számítástechnikailag+ (Zaj. - Kuncze Gábor közbeszólása)+, az eredeti rész ma is áll Budapestre kevés kivétellel. Ezt a bizonyos kevés kivételt lehet számszakilag megvizsgálni. (Zaj. - Dr. Török Ferenc közbeszólása: Ez nem tudja, hogy új helyzet van.)

ELNÖK: Képviselő urak, ne szóljanak közbe. (Derűltség.) Észrevételt majd külön felszólalásban tessék tenni.

DR. IVÁN GÉZA (FKgP): Az az új helyzet, azt hittem, hogy olvasták a régit, mert ebből egy nagy rész érvényes, tehát nem olvasták. Az új helyzet nyilvánvalóan új számítást követel, azonban azóta is megjelent néhány kiadvány, azt is tessék elolvasni. A másik dolog: az országban növekedett azoknak a száma, akik igenis a világkiállítás megrendezése mellett vannak. Ezek közül sokan olvasták a számításokat is. A régi megyei tervekre, a megyékre lebontott részek most is érvényesek. Mindazok, akik áthárulnak a megyékre, most is érvényesek, függetlenül attól, hogy Ausztria megrendezi-e, vagy nem rendezi-e meg. Kérem ezeket a szempontokat is figyelembe venni, mert ha csak azt nézzük, hogy az új helyzet nehézséget teremtett, és tovább fokozta azokat az ellentéteket, amelyeket már régebben megtárgyaltunk, és megfelelőnek tartottunk, azok fényében ma is érvényes az a számítás, amelyik legalább a nullszaldózt illeti, az pedig azt jelenti, hogy a munkanélküliség szempontjából is nézni kell ezt a kérdést. Jöjjenek el Borsodba, amely szintén gyönyörű tervet készített a világkiállítás odaháramló részéről. Jöjjenek el és sírjanak együtt az asszonyokkal, hogy ezt a lehetőséget is meg kívánják vonni a néptől. Javaslom a javaslat elfogadását. (Középen taps, zaj a bal oldalon.)

ELNÖK: Következik Király Zoltán képviselő úr a függetlenektől.

KIRÁLY ZOLTÁN (független):

Tisztelt Ház! Azt mondják, hogy az okoskodás a tett halála. Valahogy ezt érzem én most egy kicsit ebben a mostani expo- vitában is, és hadd hivatkozzam egy reformkori példára, amikor Széchenyi javaslatát, indítványát a tudós társaság létrehozásáról bevitték a pozsonyi diétára, nem arról kezdtek vitatkozni a képviselők, hogy milyen épületben legyen helye ennek a tudós társaságnak, és nem arról, hogy azt milyen módon és hogyan tudják megvalósítani, létrehozni, hanem arról döntöttek, úgy döntöttek, hogy legyen. Aztán megtalálták a helyét, és természetesen Széchenyi ehhez felajánlotta a maga megfelelő jövedelemrészét is. (Az SZDSZ padsoraiban derülség.) Azt gondolom, hogy kicsit ugyanebben a helyzetben vagyunk. Sok összefüggésben elhangzott az a kitétel, hogy itt sokkal inkább politikai döntés kell születnie, minthogy most belemerjen és elvegyüljön a Parlament a részletekben. Azt hiszem, hogy meg kellene hozni ezt a döntést, vagy a tekintetben, hogy legyen, vagy a tekintetben, hogy ne legyen. A magam véleménye ez ügyben nem kétséges. Hadd hivatkozzam még egy folyosói beszélgetésre. A tegnapi napon valamelyik képviselőtársam azt mondta az időtényezőt, az idő szorítását jellemezve; a vizsgaidőszakban megkérdezi a professzor a nyelvszakos hallgatókat, vajon ki tudna és mennyi idő alatt megtanulni kínaiul. - Amikor az egyik hallgató visszakérdez: mikor van a vizsga? Az időtől is függ. Én úgy érzem, a látszat ellenére nem vagyunk nagyon az idő szorításában. Lehet, hogy csak magamból indulok ki, mert hiszen egyike vagyok azon jó néhány képviselőnek - ha jól emlékszem, 17 képviselőnek -, aki a rendparti Parlamentben is jelen lehetett, jelen volt, és ha jól emlékszem már 1989 márciusában és 1989 decemberében is szó volt az akkori Parlamentben a világkiállításról. Mi, vagy legalább én magam is kellően úgy gondolom, kialakíthattam már az akkori viták során a véleményemet, és az a véleményem, amelyet akkor kialakítottam, ma sem változott meg, a körülmények változása ellenére sem, alapvetően. Én inkább azért vagyok szomorú, bár nyilvánvalóan a rendszerváltás sok mindennek az oka, de ez esetben negatívan oka annak, hogy megakadályozott bennünket abban, hogy kellően végiggondolhassuk a világkiállításnak már akkor felvetődött gondolatát, kellő megalapozottsággal tárgyalhasson róla mindenféle fórum, és most már abban a helyzetben lehessünk, amit 1989 szeptemberében Bécsben tapasztaltam, amikor ott a Duna partján széttekintettem az expo leendő területén: ők bizony már mennyivel előrébb járnak akkor is, és hogy mennyire képesek és hajlandók még kockázatot is vállalni azért, hogy ezt a világkiállítást megrendezhessék. A kockázati tényező bejött, a bécsi népszavazás úgy döntött, hogy nem kívának a polgárok világkiállítást, de én ebből csak a vállalkozó szellemet, a kockázattal való reális számolást szeretném a figyelmünkbe talán jobban beépíteni. Ha a vállalkozások útjára akarunk lépni országméretekben és nemcsak egyes emberi léptékekben, akkor ezekkel a kockázati tényezőkkel számolnunk kell. Nem vagyok közgazdász, itt nagyon sok közgazdasági megfontolás és érv hangzott el, természetesen a közgazdasági tényezőket magam is figyelembe kívánom venni, ezért független szakértők véleményét is megkaptam az új helyzetre vonatkozóan. Elég vaskos kötet, nem szeretnék a részleteibe belemenni, de azért a lényegét szeretném ismertetni. Ezen tanulmány szerint, amely a világkiállítás finanszírozhatóságát és megrendezhetőségét taglalja, a megrendezés össz költségvonzata nem is hogy 30, nem 60, nem is hogy 100 milliárd forint ezen szakvélemény alapján, hanem körülbelül 138 milliárd forint nagyságrendű. Mi van azonban ezzel szemben? Az állam, az önkormányzatok összes, világkiállításra visszavezethető bevételeinek, illetve felszabaduló kereteinek nagyságrendje 1995-ig - csak 1995-ig! - 220 milliárd forint. Lehet, hogy megmosolyognak - én nagyon laikus vagyok -, de ha egy ilyen nagyságrendű költségigénynek, a 138 milliárdnak és a 220 milliárd forintos várható, becsülhető bevételeknek vagy megtakarítható kereteknek a különbségét nézem, akkor azt mondom, ez közgazdaságilag is olyan tényező, amelyet figyelembe lehet venni, amelyre építeni lehet és szükséges. Ha mindehhez hozzátesszük - ugyancsak a szakvélemény alapján -, hogy infrastrukturális fejlesztésekre üzleti alapon 40-50 milliárd forint számítható, egyéb, nem üzleti alapú infrastrukturális fejlesztésre - amely éppen a kormányzati költségvetést is terheli - 30-40 milliárd; és ha emellett mindazokat a számomra a tanulmányból származó végkövetkeztetéseket is figyelembe veszem, amelyeket a tanulmány közread, akkor úgy tűnik, hogy ez a világkiállítás gyakorlatilag a költségvetést is sok tekintetben finanszírozni képes. Nem szeretnék ebbe belebonyolódni, mert ehhez nem értek. Van azonban néhány politikai megfontolás, és talán, amit Csépe Béla mondott: az elhivatottság érzet, a hit, hinni valamiben - amire szeretnék kitérni. Az egyik hetilapunkban nyilatkozó képviselőtársunk - akit én nagyon tisztetek és becsülök - arról beszélt, hogy a Szabad Demokraták gondolkodását expo-ügyben mi jellemzi, és akkor itt idézném is: "A gondolkodásuk az lehet, hogy egy fellendülő gazdasági életben rosszabbak az

ellenzék választási esélyei, viszont egy tönkrement gazdaságú országban elsöprik az addigi kormányzatot és az ellenzék juthat hatalomra." (Juhász Pál közbeszól.) Bocsánat! Én nem értek egyet ezzel a nyilatkozóval. Egyszerűen azért nem, mert hitem és meggyőződés, hogy egyetlen olyan társadalmi erő - különösen parlamenti erő - nincs, amely egy válságos gazdasági helyzetre építené a maga politikáját. Sokkal inkább elfogadom ugyanakkor azt, hogy miután itt van egy tehetetlen Kormány, baklövéseket baklövésekre halmozó Kormány, a társadalom bizalmát elveszített Kormány, elfogadom, hogy ez a Kormány a világkiállítás idején nem lesz. Egészen újfajta kormány lesz, mert a választópolgárok nem felejtene+ (Zaj. - Józsa Fábián közbekiáltása: hú, de kemény.) +, és nem fognak erre a kormányra szavazni. (Felzúdulás a jobb oldalon.) Az a gyanúm, úgy gondolom, hogy a Szabad Demokratákat vagy az ellenzékét talán éppen az a felelősségtudat készíti a "nem" kimondására, mert hiszen várhatóan jelenleg ellenzéki kormányzat lesz a világkiállítás idején, és akkor nemcsak a nyereségeit kell számba vennie egy potenciális kormányzati erőnek, hanem a terheit is. Én ezt szeretném a legtisztességesebb módon felelősségvállalásként érezni és értékelni, és a "nem"-et ebből a megközelítésből is vizsgálni. Ugyanakkor meg kell mondanom, hogy természetesen nem értek egyet a Szabad Demokrata állásponttal: én expo-párti vagyok, mert meggyőződés, hogy olyan erőket szabadít fel az expo - nemcsak költségvetési, közgazdasági megfontolásokból, hanem szellemi erőket -, olyan energiákat, amelyek mindenféle szempontból csakis az ország javára szolgálhatnak. A hit tekintetében hadd idézzem Kerényi Imre barátom szép szavait, aki a Népszabadságban egy olyan nyilvános levélfélét intézett Demszky Gáborhoz és Konrád Györgyhez, és aki többek között így fogalmaz: "Ez a Konrád György, a magisztersapkás, okosan, szellemesen érvel a világkiállítás ellen, minden gondolata megfontolt, igaz - csak éppen e mondatok ma érvénytelenek. Ez a Konrád most nem cselekvésre buzdít. A világkiállítás elbukva is többet ér, mint a reménytelenség passzív rezisztenciája, melyre jobbaink évtizedek óta kényszerítve voltak." (Haraszi Miklós közbekiáltása: Kerényinek igen.) Úgy gondolom, hogy valóban cselekedni kell, mert a lehetőség is megadatott ehhez - például éppen a világkiállítással összefüggésben. Végezetül annyit hadd tegyek mindehhez: volt, aki az expót a demokrácia Bős-Nagymarosának titulálta. Megint csak azt tudom mondani, részem volt abban a parlamenti vitában - még az elmúlt rendszerben -, amikor Bős-Nagymarosról vitatkoztunk. Akkor azt mondtam felszólalásomban, hogy számomra Bős-Nagymaros egy jelkép: egy önmagát meghaladott politikai kurzus jelképe. Jelképe egy olyan gazdaságpolitikának, amely maga is túlhaladott, és amely nemhogy fölemelné, sokkal inkább konzerválja az elmaradott gazdaságstruktúrát Magyarországon. Ezzel szemben úgy gondolom most - éppen pozitív előjellel -, hogy a világkiállítás a holtpontról való elmozdulás lehetőségének, a vállalkozókedv élénkülésének, a polgárosodás és az egyéni gyarapodás reményének lehetőségével kecsegtet. Számomra tehát jelkép ez is: a hitünk szerinti jövő Magyarországnak a jelképe. Én tehát azt tudom mondani, hogy állampolgárként is, parlamenti képviselőként is, a világkiállítást mint jelképet és mint megvalósítandó programot támogatni tudom. Köszönöm a figyelmüket. (Taps a jobb oldalon és középén.)

ELNÖK:

Köszönöm szépen. Következik dr. Torgyán József képviselő úr a Független Kisgazdapárttól.

DR. TORGYÁN JÓZSEF (FKgP):

Köszönöm a szót, Elnök úr. Tisztelt Ház! Miközben Király Zoltán képviselőtársam komor proféciáit hallgattam, egyben elgondolkodtam azon is, mi az, ami az eddig elhangzott expo-vitából közös nevezőre tud minket hozni. Azt hiszem, nem tévedek, ha azt mondom, valamenynyien egyetértünk abban, hogy országunknak valamiféle kiutat kell találnia abból a gazdasági helyzetből, amelyikben hazánk benne van. Másrészt, egyetértünk abban is, hogy amikor a kiutat keressük, tulajdonképpen tekintetbe kell vennünk a környező országok helyzetét is, hiszen - ha kimondjuk, ha nem - versenyhelyzet van köztünk és a többi - a volt, úgynevezett - szocialista állam között. Nekünk kétfajta vonatkozásban is kitörési lehetőséget kell

találunk, egy nyerési esélyt. És ebben a helyzetben hangzott el Király Zoltán képviselőtársunk kritikája, hogy a Kormány tulajdonképpen lassú, rossz politikát folytat. De végül is ez a Kormány terjesztette elénk azt a világkiállítással kapcsolatos, igen merész határozati javaslattervezetet, miszerint még abban az esetben is meg kell rendeznünk a világkiállítást, ha az osztrákok véglegesen elállnak attól. A Kormány tehát most tulajdonképpen tett egy olyan lépést, amelyet eddig hiányoltunk a Kormánytól, hiszen azt mondtuk, nem elég merész. Vajon logikus-e ez? Nem kellene-e annak a Parlamentnek, amely több vonatkozásban egyetértett azzal, hogy lassú a haladási tempónk, mostanra gyorsabb haladási tempóra váltani? Én fölteszem a kérdést igen tisztelt képviselőtársaimnak: vajon akkor, amikor az expo ügyében állást kell foglalnunk, miben döntünk. Tulajdonképpen egy lehetőség kihasználása vagy ki nem használása tekintetében kell döntenünk. Rögtön megkérdezem: tudnak-e képviselőtársaink az esetlegesen elmulasztandó lehetőség helyett másfajta, ilyen súlyú lehetőséget a Parlament elé tárni, ami egyrészt kitörési lehetőség lenne a gazdasági pangásból, másrészt pedig a környező volt szocialista államokkal való versenyhelyzetünkben biztosíthatná számunkra az első helyet. Vajon, ha nincs más lehetőség, hanem az expo az egyetlen, akkor megkérdezem, hogy szabad-e az egyetlen lehetőséget elvetnünk? Természetesen egyetértek azokkal a képviselőtársaimmal, akik aggódnak, hogy ezt a lehetőséget a nyerésig tudjuk-e fokozni. Nyilvánvalóan erre nézve semmiféle garancia nincs, és nincs az a számítás, ami megnyugtató módon ezt garantálhatná a tisztelt Háznak. Ha pedig nincs ilyen számítás, de van ez a lehetőség és ez az egyetlen lehetőség, akkor kérdezem, hogy vajon nem lenne egy bűnös halasztás, bűnös mulasztás a Parlament részéről, ha ebben a kérdésben nem állna a sokat kritizált Kormány mellé, mert ez egy rendkívül gyors kitörési lehetőséget ad. Ebben a helyzetben lehetetlen nem gondolnom eleinkre. Hiszen a millennium előtt időben őseink hasonló gondokkal küzdöttek, mint mi most. Akkor sem volt pénz. Az országnak 60 arányban kellett külföldi tőkét igénybe vennie ahhoz, hogy a millennium előkészületeit tisztességgel megcsináljuk. Elődeinknek volt annyi bátorságuk, hogy ezt a lehetőséget igénybe vették. Ha mi a döntésnél késlekedni fogunk, ha újabb és újabb számításokat kérünk a Kormányon számon, amely számítások, hangsúlyozom, sehova nem fognak vezetni, akkor vajon nem szalasztjuk-e el azt a lehetőséget, melyet minél később ragadunk meg, annál kisebb lehetőség lesz. Ha visszagondolok bátor elődeinkre, arra, hogy például a millennium előtt közel két évtized alatt a belváros nagy részét fölépítették, nyilvánvalóan akkor is fölmerült a képviselőtársakban az, hogy vajon megteheti-e egy Parlament, hogy adott esetben a külföldi tőke kezére játssza több mint a felét. Ma már csak onnan tudjuk, hogy ez megtörtént, hogy van egy Haris köz. A belváros a miénk. Lényegében elődeink merészségének volt köszönhető, hogy évtizedeket rohantunk előre a történelemben. Ennek a merészségnek volt köszönhető, hogy ebben az országban épült fel először Európában a fogaskerekű vasút, a földalatti vasút, és tulajdonképpen mi mutattunk példát az egész világnak. Hangsúlyozom: most hasonlóan nehéz helyzetben vagyunk. Arra kérem az igen tisztelt képviselőtársaimat, hogy ebben a nehéz helyzetben a számomra rendkívül szimpatikusan az ország kitörési lehetőségét felvállaló Kormány mellé álljunk pártállásra való tekintet nélkül, mint ahogyan a millennium előtt is egy politikai kiegyezés előzte meg a gazdasági döntést, és próbáljuk az országunkat egy ilyen összefogással egy olyan lehetőség elé állítani, mint a millennium előtt volt. Engedjék meg nekem, hogy a rövid felszólalást azzal fejezzem be, hogy vállaljuk mi is olyan bátran ezt a kockázatot, mint ahogyan a Kormány vállalta. Ismétlem: minél hamarabb vállaljuk azt, annál nagyobb lesz a sanszunk arra, hogy az eredményes lesz. Köszönöm a türelmüket. (Taps.)

ELNÖK:

Köszönöm szépen. Következik dr. Szabad György képviselő úr a Magyar Demokrata Fórumtól.

SZABAD GYÖRGY (MDF):

Tisztelt Képviselőház! A világkiállítás mellett szeretnék szólni nagyon röviden érvelve. Ha külföldön megkérdezik, vagy külföldiek idelátogatnak, s azt kérik, hogy egy mondatban határozzuk meg, mi is a célunk, akkor ezt úgy szoktam megoldani, hogy azt mondom: célunk a parlamentáris demokrácián alapuló jogállam stabilizálása és keretei között a gazdaság és a társadalom dinamizálása. Ha megkérdezik azt, hogy ez utóbbi tekintetében mit tekintünk a legfontosabbnak, akkor azt mondjuk, hogy a vállalkozás bátorságának az ösztönzését. Nem akarok itt sem vitatkozni, sem helyeselve kapcsolódni az elmondottakhoz, tartalmilag teszem ezt meg. Úgy gondolom, hogy az egész Országgyűlés, amikor a vállalkozás szabadságát igyekszik garantálni, amikor törvényhozásával a vállalkozásra akar ösztönözni, helyesen jár el. A világkiállítás - ez elhangzott az előbb - egy nagy nemzeti vállalkozás. Nincsenek abszolút garanciái, nem is teremthetők meg, amint a piac és verseny viszonyai között nincs sem állam, sem párt, sem világhatalom, amelyik abszolút garanciákat nyújt. De ha mi egy fordulatot teszünk a vállalkozás élénkítésére, sőt primátusának elismertetésére, ha mi ösztönözzük a kisembert arra, hogy kockáztasson, és egzisztenciáját a kockáztatással egybekötve próbálja megteremteni, akkor bölcs mérlegelés alapján nem szabad, hogy bizonyos kockázatoktól visszariadjunk. Annyit jelent ez, hogy vabankot játszunk és kártyásként az ország, a gazdaság, a társadalom jövőjével játszunk? Erről semmi esetre sincs szó. De nincs szó arról, hogy a hajdani patronáló állam garanciáiban reménykedve visszariadjunk az igazi kockázatoktól. Olyanoktól, amelyekben valóban lehet veszíteni, de valóban lehet sokat a jövő számára megnyerni. Hol van az a biztonsági határ, amire viszont figyelniünk kell? Úgy gondolom, a méreteken van. Nem érzem, hogy egyetlen, a világkiállítás ellen szóló érv szakmailag kellően megalapozott lenne. De megalapozott lehet az, hogy óvjanak bennünket a világkiállításban a gigantomániától. Itt valóban indokolt számunkra mérlegelésen alapuló határokat felállítani. Legyen világkiállítás, mert ez kockázatokat jelent ugyan, de ha a mértékkel élünk, akkor veszélybe nem sodorja az országot, ugyanakkor nagy lehetőségeket nyit. Itt mérlegeljünk nagyon alaposan, hogy a kiszámítható takaró eddig ér, s addig nyújtózkodjunk. A kockázatot milyen mértékben lehet, indokolt és szükséges vállalni? Addig a mértékig és ne tovább. Csináljunk minőségi világkiállítást, legyünk nagyon igényesek minden tartalmi követelményével szemben, de a méretei tekintetében legyünk óvatosak. Úgy gondolom, így lehet a kockázatot reális kockázatvállalással váltani fel, így lehet a veszélyeket viszonylagosan kiküszöbölve vállalni azt, aminek az elmulasztása ugyancsak óriási felelősséget ró a mulasztást ajánlók számára. Nem azt mutatja a magyar történelem, hogy akkor volt felelőtlen a magyar, amikor vállalt valamit. Sokkal inkább akkor, amikor elkésett a vállalással, elmulasztott olyat vállalni, amit vállalnia indokolt lett volna a kellő időben. (Nagy taps a jobb oldalon.) Elhangzottak politikai próféciaák. Sikamlós az út. De hadd mondjam azt - és remélem, a fejemre idézhető lesz, már olyan értelemben, hogy fejem lesz (derültség) -, hogy úgy gondolom, Magyarországnak lehet, hogy más kormánya lesz, lehet, hogy más pártösszetételű kormánya lesz 1996-ban, mint most, de aligha hiszem, hogy lesz olyan kormánya, amelyik nem merte vállalni a világkiállítás bölcsen mérlegelt méretű kockázatát. Köszönöm. (Nagy taps a jobb oldalon.)

ELNÖK:

Köszönöm. Következik dr. Békesi László képviselő úr a Magyar Szocialista Párttól.

DR. BÉKESI LÁSZLÓ (MSZP):

Elnök Úr! Tisztelt Ház! Meggyőződésem, hogy a Parlament nincs ma abban a helyzetben, hogy felelősséggel véglegesen döntsön a világkiállítás megrendezéséről. Nem mondhat véglegesen igent, hiszen az új helyzetben nőttek a kockázati tényezők, és értelemszerűen nem volt esélye a Kormánynak eddig arra, hogy ezeket a kockázati tényezőket minimalizálja. Azzal egyetértek, hogy a kockázatok teljes

kiszűrőse egy ekkora volumenű vállalkozás esetén illúzió lehet, az azonban minimális kötelezettség, hogy ezeknek a kockázatoknak az ésszerű csökkentésére törekedjünk. De ellentétben más ellenzéki pártokkal, az a meggyőződésem, hogy véglegesen nemet sem mondhat a Parlament, hiszen nemcsak új kockázati tényezők, hanem új esélyek is tárultak fel Magyarország előtt, és amint a kockázatok minimalizálására nem volt eddig idő, az új esélyek kvantifikálására sem. Azt is meg kell tehát tenni ahhoz, hogy véglegesen döntést lehessen hozni. Mindezt a bevezetőt azért tartottam szükségesnek elmondani, mert amiről mondandó vagyok, arról kevés szó esett a vitában, nevezetesen, mire kellene koncentrálni a javasolt, szeptember 30-ig terjedő időben, azaz milyen munkát kellene igazán elvégezni ahhoz, hogy viszonylag szerény, vagy ha úgy tetszik, minimális kockázatok mellett jó döntést hozzon az Országgyűlés. Az első valóban a világkiállítás programja, és ebben mélyen egyetértek Szabad György elnök úr előbb elhangzott szavaival. Egy reális és tisztességes program növelheti az esélyeket. A második egy ilyen programra épülő törzsberuházások pontos meghatározása, hisz végül is ez fogja eldönteni, hogy mekkora terhek hárulnak az államháztartásra. Itt szeretném ajánlani a Kormány figyelmébe, hogy ne egyszerűen világkiállításban gondolkozzék az államháztartás terheinek a meghatározásakor, hanem próbálja meg ezt komplexen felfogni, hiszen a világkiállítás számos ponton más, egyébként elhalaszthatatlan költségvetési terhekhez is kapcsolódik. Például: aktív foglalkoztatáspolitikai, ami munkahelyteremtések finanszírozását jelentené, például az ellátatlan területek egyébként nélkülözhetetlen fejlesztési programjai, például az infrastruktúrának az a fejlesztési eleme, amely világkiállítás nélkül is mindenképpen megvalósítható. Ezek együttesen valószínűleg egy reálisabb és talán könnyebben vállalható és elviselhető terhet jelentenek majd a költségvetésnek. A második elem a bécsi befektetők körének nagyon pontos meghatározása, milyen kör számítható budapesti befektetők közé azokból, akik esetleg Bécsben külföldi befektetőként szerepet játszottak volna; most netán a budapesti megrendezés vagy a magyarországi megrendezés finanszírozásába szállhatnak be. A harmadik dolog, amit tisztázni kell, hogyan kapcsolható be az ország minél nagyobb területe az expo megrendezésébe, hiszen nyilvánvaló, hogy az új helyzetben már nem egyedül Budapest lehet az expo megrendezésének területe. A következő dolog, amit nagyon világosan, akár tételesen is fel kell sorolni, hogy egy döntően üzleti vállalkozásként megrendezendő expo esetében melyek lehetnek azok a koncessziós jogok, s melyek lehetnek azok az állami tulajdonban lévő ingatlanok, amelyek átadását ez az ország vállalja. Esetleg milyen speciális, kifejezetten a megrendezéshez szükséges törvényeket kell megalkotni, hogy a végrehajtásnak ne legyenek jogi, parlamenti akadályai. Mindent összevetve tehát, tisztelt Ház, én azt mondom, és a frakciónk is azt mondja, hogy a határidő-halasztás jó, üdvözlendő, az esély megőrzése fontos, nem elvetendő, 1996-ra pedig talán még van esély, és erről majd szeptemberben kell dönteni. Köszönöm a figyelmet. (Taps a Szocialista Párt soraiban és a jobb oldalon.)

ELNÖK:

Köszönöm szépen. Következik Pap András képviselő úr a Magyar Demokrata Fórumtól.

PAP ANDRÁS (MDF):

Tisztelt Ház! Elnök Úr! Én is azok közé tartozom - mint a tegnap előttem szólott Bíró Ferenc képviselőtársam, aki szintén Baranyából jött; úgy látszik, ez vidéki ártalom -, tehát azok közé tartozom, akik kezdettől ellenezték a világkiállítás megrendezését, illetve döntési lehetőség híján inkább az aggályok voltak bennem túlsúlyban. Attól tartottam, és tartok most is, hogy túl sok az a szűrő, amelyen keresztül a világkiállítás hasznos, jótékony hatásai eljuthatnak a vidékre, a legtávolabbi pontokig is. Nincsenek kétségeim abban, hogy az a vállalkozói kör, akit Palotás János is képvisel, meg fogja találni a számítását a világkiállításban. Számításaik is megvannak. Időnként - ezt is meg kell mondjam, hogy - riaszt, ahogy a magyar vállalkozó ma a közvéleményben istenül. De biztos vagyok benne, hogy ez a kör nem fog rosszul kijönni a világkiállításból. Kételyeket támasztottak bennem az elejétől fogva azok a

népszerűsítési módok is, aminek itt is látjuk a gyönyörű szép kötött, fűzött, fényezett, aktívan előadott indokait, és hogyha mellé helyezem a nemzeti felemelkedési program összeragasztott, rossz minőségű papíron előállított kormányprogramját, akkor bizony némi kontrasztot látok a kettő között. Én a vállalkozók zsonglörködése nélkül is gyanítom, hogy az a szám, amely most 30 milliárd, az valóban nem fog változni, annyira nem fog változni, hogy akár egy nullát is oda írhatunk mellé a végén. Én abból indulok ki, hogy alkalmas-e ez az ország és az egész ország, s képes-e ez az ország vendégül látni egy olyan mennyiségű látogató tömeget, és képes-e igazságos feltételeket teremteni a kiállítás megteremtéséhez. Én arra számítok, hogy igen. Eddig se volt ez az ország az utolsó hely a világban, eddig is évente hárommillió ember idejött. Én arra számítok, hogy az ország legtávolabbi falvaiban is elindul valami olyan mozgás, ami a vendégvárásra alapul. Azt várom, hogy elkezdik a lakásokat felújítani, azt, hogy fürdőszobát építenek be, azt, hogy netán kimeszelik falun az ólakat, hogy virágos kerteket, vagy virágokat ültetnek esetleg az utak mellé, megoldják a szennyvizek tisztítását. Arra számítok, hogy azok az emberek, akik gondolják, hogy valaki betoppanhat, egy idegen, mondom a legtávolabbi zúgba is, azok reggel a borotválkozáskor a tükör előtt netán mostantól a mosolygást fogják gyakorolni, és idegen nyelvet fognak tanulni azért, hogy el tudják igazítani az oda érkezőket és beszélni tudjanak velük. Azt hiszem, hogy ezek nem túlzott várakozások. Mert én abban bízom leginkább, hogy nem lehet az, hogy az a szabadság, amit ma holnap - ha igaz, akkor - elnyerünk, az ne szülje meg azt a rendet, ami - hogyha csak csíráiban is legalább, de - érdemes lesz arra, hogy megmutassuk, hogy felmutassuk. Felmerül az a filozófiai kérdés, hogy vajon a világ kezelhető-e úgy, mint kiállítás? - olvastam valahol. Ez nem a magamutogatásnak, hívságos csillogásnak a mi viszonyaink között nagyon erős kontrasztját fogja-e kiváltani? Én úgy fogom fel, hogy ez a kiállítás inkább olyan lehetőséget ad nekünk, amelyben a világ elé a magunk tükrét állíthatjuk, tehát a világ - aki idejön, azok az emberek - a mi törvényeink szerint a mi általunk eléjük állított tükörben láthatják magukat, és azt hiszem, arra az időre nem lesz szégyellni valónk. Azt hiszem, ebben a környezetben, ahol az ország legszebb házában nem vagyunk a magamutogatás vádjának híján - de nem kell indokolnunk, hogy a világ ilyen, szereti megmutatni magát - nekünk nyilvánvalóan az lehet csak a célunk, hogy ennek mértéket szabjunk, és a magunk mértéke szerint mutassuk meg a világnak önmagát. Nem esik sok szó arról a hozadékról - és nem hordalékról! -, amely abban nyilvánul meg, hogy mit tanulhatunk abból, amit itt látunk, amit idehoznak abból a nyilván fejlett technikából, azokból a megoldásokból, azokból a - nyilván - szépségekből, amik itt felhalmozódnak majd a világkiállítás területén is. Ezekből óriási tanulságokat tudunk levonni. Hadd mondjak egy-két szót arról is, hogyan vélekedem például a budapesti, elsősorban SZDSZ-es ellenzéki önkormányzat megítéléséről. (Közbeszólás: Nem ellenzékben van Budapest.) Bocsánat, a Parlamenthez képest mondom csak. Én nem feltételezem, hogy szűkös - hogy mondják - pártpolitikai megfontolásból döntenének úgy, hogy pillanatnyilag ellenzik a világkiállítást. Két okból nem. Először azért, mert nagyon jól felfogott érdeke ennek az önkormányzatnak, hogy ebből a Kormányból a lehető legtöbbet kihozza a maga számára és ezt nagyon jól csinálják. A másik okom pedig az, hogy irigylem egyik-másik kiváló, valóban hozzáértő szakértőjét, akik nagyon szellemesen - és a ténylegesen lehetséges, bennem is korábban nyilván nem ilyen precízen megfogalmazódott - okokat hozzák fel. Ezek az okok azonban - vigyáznunk kell arra, hogyha a Parlament megszavazza, és véleményem szerint talán meg fogja szavazni - akkor ne úgy működjenek immár, mint akadékoskodások, hanem ezek a megfogalmazott kételyek valóban megoldandó problémákká váljanak. Tehát az ellenzéknek se jó, ha abba a hitbe lovallja bele magát, hogy nem lehet megoldani ezt a kérdést. Számítani kell valahogyan magunk közül az akadékoskodást, és amit úgy nevezek, hogy "üzletszerű kételygés" is. Végezetül hadd bújjon ki belőlem a kisördög, a vidéki képviselő. Amikor a Kormány mellett tulajdonképpen bizalmat szavazok és igenlő szavazatomról biztosítom a világkiállítás megrendezésének szándékában, a szavazatomnak bizonyos ára is van. Nagyon egyszerű feltételek, amelyek azért nem kevés pénzzel is járnak: át kell gondolni azokat az elsősorban útépitési, vasútépitési, és telefonvonal - tehát kommunikációépítési - terveket, amelyek a vidék bekapcsolását segíthetik elő. Én Pécssett például elvárom azt, hogy a világkiállítás idejére épüljön meg az a négy sávra kifejleszhető 6-os országút, amely bekapcsolja a régiót, a várost, a megyét addigra. Elvárom azt, hogy a Pécsre közlekedő és másutt is megálló gyorsvonat kocsijai, szerelvényei addigra felcserélődjenek európai színvonalú, tiszta - akár ha bérelt - vonatokra. Elvárom azt, hogy addigra telefonvonalak épüljenek, és amit leginkább elvárok az, hogy minden módon igyekezzenek a Kormány

fenntartani az igazságosságot a pályázatok kiírásakor, tehát a teljes nyíltságot és a társadalmi ellenőrzés lehetőségét fenntartani, hogy legalább azt a kis előnyt, amit a vidéki alacsonyabb bérszínvonal jelent, a vidéki vállalkozások érvényesíthessék, és ne valamiféle protekcionizmus érvényesüljön itt esetleg, ahol osztják a kártyát! A másik dolog pedig, ami a Parlament felelősségét illeti: azt szeretném kérni, hogy ha ebbe belemegyünk, akkor rendkívüli figyelemmel kísérjük mindvégig, és mindvégig a személyi felelősségre utaljunk és arra alapozzunk. Baráth Etelétől az utolsó kifutófiúig állandóan számon kell kérni az utolsó fillérig azt, hogy mire mennek el azok a pénzek, amelyek a köz pénzei! Köszönöm szépen a hozzászólási lehetőséget. (Taps.)

ELNÖK:

Köszönöm szépen. Következik dr. Juhász Pál képviselő úr, a Szabad Demokraták Szövetségétől.

JUHÁSZ PÁL (SZDSZ):

Köszönöm, Elnök Úr! Elnézést kérek, sajnos, nem vagyok doktor, de ez nem olyan nagy baj. (Derűtség.) Hölgyeim és Uraim! Nagyon jólesett nekem ma itt hallgatni - az az érdekes, hogy én tényleg egyetértek az eddig szólókkal, és az a meglepő eset fordult elő, ami eddig még talán - azt hiszem - soha, hogy nagyon párhuzamos a gondolkodásunk Torgyán József úr mostani felszólalásában mondott gondolataival. Épp ez a párhuzamosság késztetett arra, hogy szóljak. Ezt most teljesen őszintén mondom, noha a következtetésem más lesz belőle, tehát más következtetésekre jutok ezekből a megfontolásokból, mint Torgyán úr, de nem más megfontolásokból, és így értettem a rokonságot. Mert ugye ő azt hangsúlyozta, hogy igenis szükség van olyan programokra, amelyek a városokat, az ország szerkezetét változtatják; olyanokra, amelyekre fel lehet tüzni a cselekvéseket; olyanokra, amelyek a tökehiányos térségek tőkeszívó képességét növelik - mindezt a millennium kapcsán fejtette ki -, ennek fejében igenis tudomásul kell vennünk, hogy a területileg értékes helyen lévő ingatlanainkat bizony el kell adnunk külföldieknek, mert ezen az áron tudunk tőkét szívni. Azt is elmondta, hogy bizony ez olyan nagy tragédiát nem okoz, mert a Haris köz Pesten van, akárkié, mert nem mástól veszi el, - igaz, hogy meggyőződött egy kollégám mellettem, hogy azért érezzük olyan biztosan miénknak a Haris közt, mert azóta már a kommunisták államosították (derűtség), de lehet, hogy anélkül is annak éreznénk. Csak itt vigyázzunk az arányokra, s ezzel a ráhangolódással azt akarom kifejezni, hogy tulajdonképpen Király Zoltán úrtól kezdve az összes ilyen pozitív felszólalásnak az igényei - teljesen úgy érzem -, hogy fontos igények és valóban nem lehet negatív hangsúllyal politizálni. Csak vigyázzunk az arányokra, akár az időbeli, akár az üzleti komplexum arányaira! Időbeli arányokra - megint csak mondom a millenniumra - ne felejtjük el, hogy az a rendszerváltás után 30 évvel volt, és ne felejtjük el, hogy már negyedik évtizede volt a francia, cseh és osztrák tőke egyik kedvenc befektetési területe Magyarország és külön Pest környéke, amikor arra sor került, és még így is vannak aggályok vele szemben - a korabeli aggályok -, elismerem, utólag sápirozásnak tűnnek. Például az egész csúszás benne volt abban a programban is, nem tervezetten, tehát végig óvakodni kell az analógiának a túlfajtásától. Ha viszont a mai üzleti komplexumra gondolunk - amit ma terveztünk -, az biztos, hogy szintén olyan elemekből áll, amelyek nagyon helyes és fontos elemek. Valóban szükségünk van arra, hogy Budapest szerkezetileg dél felé tolódjon. Valóban szükségünk van arra, hogy javuljon a nyugati kapcsolatunk közlekedésileg. Valóban szükségünk van arra, hogy az úthálózat, közműhálózat úgy lendüljön meg, hogy a jelenlegi belvárosba torlódó forgalmat elvigye másfelé, és ezzel az életterjedésnek is tágas lehetőségeit teremtsen meg. Valóban szükségünk van arra, hogy kihasználjuk az idegenforgalmi ipart mindkét értelemben - akár abban az értelemben, hogy az alkalmas arra, hogy építőipari konjunktúrát csináljon a tönkrement ágazatban, megélénkülést idézzen elő legalább is a válsággal küszködő ágazatban -, akár abban az értelemben, hogy az idegenforgalomból fakadó kulturális és gazdasági kapcsolatrendszer-építést fel tudjuk használni a jövőbeni Magyarország érdekében. Mindezek tehát, amik ebben a világkiállítási programban szerepelnek, mind olyan célok,

amelyeket ostobaság lenne nem követni, amit követni kell és nyilvánvalóan+ Az is nyilvánvaló, hogy ezek kívánnak megtervezett, összehangolt projekteket is, nem egyszerűen csak ilyen irányba való lépéseket. Csak arra vigyázzunk, hogyha az összes vágyat egyetlen nagy üzleti tervbe rakjuk bele, amely ráadásul földrajzilag és időben is kiélezetten egy kritikus pontjára megy az időnek és térnek, akkor ennek a hatása nem nagyobb lesz, hanem kisebb, mintha ezek a projektek külön úton futnak, erre is, arra is futnak a maguk útján és mindentől el vannak lendítve. Tőkevonzó képessége is kisebb lesz, bármilyen furcsa, éppen az időbeli korlátoltsága miatt, a felfutás és a lerántás miatt, legfőképpen pedig a gazdasági szétszűrő hatása lesz kisebb rengeteg olyan részlet miatt, ami a térbeli és főképpen a szociális koncentrátságából következik. Egy hirtelen végrehajtott nagy program, amelyik ráadásul hitelből történik, még akkor is hitelből, ha koncesszióknak nevezzük ezt a hitelt, vagy ingatlanok átmeneti átrendezésének nevezzük ezt a hitelt, az mindenképpen egy olyan csoport számára viszi el az üzletet, amelyik ott elég akcióképes, hogy magához vonzza a tőkét és hogy kellően nagyvonalú terveket tudjon figyelembe venni, nagyvonalú tervek mellett tudjon elindulni. Félreértés ne essék, én egyáltalán nem irigylem ezektől a csoportoktól az üzleti sikert. Egyáltalán nem; csak azoktól az illúzióktól óvok, hogy ez olyan széles üzleti köröket tud bekapcsolni magába egy ilyen hirtelen koncentrált programba, mint ahogy szoktak mellette mondani. A magam részéről azt gondolom, hogy gondolkodnunk teljesen fordítva kell a dolgról, amiből persze egyáltalán nem az következik, hogy most el kell fogadnunk vagy el kell vetnünk a világkiállítást. Semmi ilyen nem következik ebből, egyszerűen be kell látnunk, hogy a világkiállítás egy üzleti buli, lehetséges üzleti bulik halmazában, amit vagy érdemes megcsinálni vagy nem, aki akarja, csinálja, aki nem akarja, ne csinálja. Mi úgy csináljuk meg a magunk programját, hogy lehessen elkülönített kockázatú részcsomagként kezelni a sok egyéb program között ezt, és aki vállalja a kockázatot, szálljon bele. Amit nekünk csinálni kell, az igenis az idegenforgalomhoz, a térbeli struktúrák átalakításához és a város délre tolásához tartozó legfontosabb súlyponti lépések kidolgozása és meghirdetése, ebbe tőkebevonás és vállalkozásélénkítés; ebben a csomagban egészen adódik olyan, ami mellékesen még világkiállításnak is nevezhető, ám tegyék, de azt elmebaj csinálni, hogy kitalálunk egy világkiállítást, és minden vágyunkat abba tömjük bele. Az előttem szóló Pap András képviselőtársam nagyon szimpatikusan elmondotta azokat az aggályokat, amik egy nem pestiben meglehetnek, akkor hogyha ennyire Pestre koncentrálna, ennyire hiszterifikálva építjük fel egy koncentrált beruházási program mellé a következő éveinket és elmondta, hogy ő ennek ellenére el tudja fogadni, de elvárja ennek érdekében, hogy tiszta legyen a gyorsvonal, és széles legyen az út, és mindezeket elvárja ennek fejében. Mihelyt a dolog így fogalmazódik és teljesen joggal fogalmazódik így, hogy ám legyen egy nagy budapesti program, de akkor elvárjuk annak fejében, akkor kiderül, hogy aki itt kellemetlenkedik, és aki itt a nehézségeket támasztja, nem az, aki nemet mond a világkiállításra, hanem az, aki igent, mert az fokozza addig az árát, amíg az ára kétszer olyan nagyvá válik. Ráadásul igaza is van, amikor addig fokozza az árát, nem akar kimaradni a jóból, csak hogy ettől válik a dolog egyre képtelenebbé, egyre abszurdabbá. Számomra legkomikusabb az a XI. kerületi önkormányzati határozat volt, amely azt mondta, hogy az önkormányzat támogatja - akkor még volt Budapest- Bécs - tehát az 1995-ben a Béccsel együtt megrendezendő világkiállítás gondolatát, támogatja azt is, hogy az Dél-Budán és Csepelen legyen, érthetően, hiszen az ő terében van, ez volt az első pont, még ennél keményebben és lelkesebben is, mint ahogy én most mondtam. A második pont pedig az, hogy: de zabunkat nem. Tehát arra, hogy az ingatlanaival ő maga rendelkezzen a maga kerületi koncepciói szerint, arra továbbra is igényt tart. Ezt kell látni, hogy az igenlők között sokkal több a nemet mondó, mint a nemet mondók között az igenlő, bármilyen furcsán hangzik is ez. (Derűtség és taps a jobb oldalon.) Hiszen akkor, ha az igenbe belerakjuk az összes álmunkat, belerakjuk az összes álmunkat amit az országgal kapcsolatban elképzeltünk, és mindezeket az álmunkat ki akarjuk feszíteni 1995-re vagy '96-ra, mint megcsinálándóra, akkor egy örültségbe kergetjük bele magunkat, és nem arról van itt szó, hogy világkiállítás vagy nem világkiállítás, hanem arról van szó, hogy hazudozunk-e itt magunknak, vagy megpróbálunk szépen, nyugodtan gondolkodni. Köszönöm. (Lelkes taps a bal oldalon.)

ELNÖK: Következik Csizmadia István képviselő úr a Magyar Demokrata Fórumtól. (Nincs jelen.) Nincs jelen. Akkor dr. Grezsa Ferenc képviselő úr a Demokrata Fórumtól.

DR. GREZSA FERENC (MDF):

Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársak! Modellértékûnek érzem a vita eddigi menetét. Úgy vélem, mint cseppben a tenger tükröződnek, leképeződnek benne olyan általános folyamatok, amelyek a Parlament működését egyébként is jellemzik. Ennek egyik szempontja a szakmaiságra való folyamatos hivatkozás, többnyire valódi szakmai érvek helyett, illetve nélkül. Ez a trend még a választási kampányidőszakból származik, ugyanis a kampánystratégiák ABC-jéhez tartozik, hogy a közvélemény befolyásolhatóságának a hitelesség mellett a szakmaiság vagy az arra való hivatkozás a másik előfeltétele. Mostanára, hogy a kampányoknak vége, igazán búcsút mondhatna a Parlament az úgynevezett szakmai felsőbbrendűségi érzésnek, és mi, politikusok ráhagyhatnánk a csupa nagybetűs valódi szakmát azokra, akikre az elsősorban tartozik. Ellenkező esetben arról kellene vitanapot tartani, hogy például Ungár Klára a jobb közgazdász, vagy Szabó Iván, vagy Arató doktor jobb pszichiáter-e mint én. Bár meggyőződésem, hogy az ilyen értelmű összehasonlításokból a koalíció képviselői nem kerülnének ki rosszul, mégis értelmetlenek és megválaszolhatatlanok ezek a kérdések. Természetesen innen, a Parlament politikai erőteréből egyáltalán nem számûzhetőek a szakmai megfontolások, azokra nagy szükség van. Különösen olyan országban, ahol a diktatúra hatalombitorlóit olyan nagymértékű dilettantizmus jellemezte, mint a volt kommunista országokban. Csak ne keverjük össze a szakmai érveket a szakmára való politikai indíttatású hivatkozásokkal, amint ebben a Házban már oly sokszor történt. És ha már itt tartunk, hangsúlyozottan nem gazdasági szakemberként, a magam részéről óvnék mindenkit azoktól az elvárásoktól, hogy egy, a mainál egyébként szükségesen részletesebb, alaposabb tájékozódás után úgymond szakmailag megalapozott döntést tudunk hozni a világkiállításról. Nem kell nagy jóstehetség ahhoz, hogy belássuk: szinte elképzelhetetlen olyan probléma, amelyben az illetékes szakemberek mindegyike egyetértene. Hiszen a szakmai kérdések is a valóság társadalmi kontextusában jelennek meg. Az adatok, a tények mellett a szakembert ugyancsak befolyásolja, mely iskolához, érdekcsoporthoz tartozónak vallja magát; nem beszélve arról, hogy a modern gondolkodás döntéseit egyre inkább meghatározza az emberi tényező szempontja, amely meglehetősen kiszámíthatatlan. A perdöntő szakmai érvek iránti elvárások illúziójától tehát óvnám a Parlamentet. Modellértékûnek érzem a közvélemény-kutatásokra történő hivatkozásokat is, mintha egyik-másik hozzászólás előkészítése lenne egy-egy majdani közvélemény-kutatásnak. Jól tudjuk, hogy e felmérések mennyire befolyásolhatóak. Elég egy-két egyoldalúan tájékoztató magazinmûsor, és a világkiállítás támogatottsága máris csökken néhány százalékponttal; újabb egy- két megnyilatkozás arról, hogy a nyugdíjasoktól venné el a Kormány a megrendezéshez szükséges forrásokat, végezetül egy-két ügyesen megfogalmazott közvélemény-kutatói kérdés - tudjuk, hogy az eredmények elsősorban a kérdésektől függenek -, és a 800s támogatottság 10-15 százalékponttal hetek alatt csökkenthető. Végezetül már elég csupán a csökkenés trendjére hivatkozni ahhoz, hogy elhittessük: a társadalom bizony egyáltalán nem támogatja a megrendezést. Nem kell ahhoz feltétlenül rossz szándék, hogy így alakuljanak az események. A különböző megnyilatkozások természetes módon hathatnak így. Legfőképpen azért modellértékû ez a vita, mert a szakmaiságra és a közvéleményre való hivatkozás mimikrije mögött véleményem szerint ugyanaz a probléma húzódik meg, ami a legtöbb parlamenti vitában többé-kevésbé rejtetten megjelenik. Amiről véleményem szerint igazán szó van most, az: milyen jövőképünk van erről az országról; milyen érdekkülönbözések húzódnak meg közöttünk; mi az, amiben bízunk, amiben hiszünk. Inkább hiszünk és bizakodunk vagy inkább vagyunk aggodalmasok. A mi világkiállítással kapcsolatos állásfoglalásunkat a szakmai és közvélemény-kutatói megalapozottság, de nem kizárólagosság mellett az a mély hit határozza meg, hogy bízunk a magyarság alkotóerejében, vállalkozókedvében; abban a történelmi tapasztalatban, hogy nemzetünk a legkritikusabb időkben is képes volt talpra állni, olykor csodaszámba menő tetteket végrehajtani. És ha már végképp normává vált a Házban, hogy a hitet is racionalizáljuk, akkor úgy is kifejezhetném magam, hogy a Magyar Demokrata Fórum világkiállítással kapcsolatos állásfoglalása kialakításakor számol az emberi tényezővel. Éppen ennek figyelembevételével érzem aggályosnak a FIDESZ és az SZDSZ eddigi állásfoglalásait. Mert azok mindenképpen csökkenthetik az önbizalmat és optimizmust, amely nélkül valóban nem lehet világkiállítást rendezni. Ez már részben az önmagát teljesítő jóslat lélektani problémáját veti föl. A fentiek értelmében javaslom, hogy jusson a Ház gyorsan határozott döntésre. Van már annyira fejlett politikai intézményrendszerünk, hogy minden egyes képviselő vállalni tudja, és

vállalni fogja mostani döntésének ódiúját. Tisztelt Ház! Határozott és gyors döntésre kérem önöket. A javaslat támogatásának legfőbb indokaként pedig a magyar társadalomba vetett hitet jelölöm meg. Szeretném jelezni, hogy ez a hit nem valamilyen felelőtlen vakhit. Nem valaminő millenniumi hurráoptimizmus motiválja. Nagyon is elevenen élnek bennem Ady keserűen ironikus szavai Buda filoxérátlan hegyeiről, a vármegyei bánokról, ahol piros borával megitatott jókedvű alispán. Nem ez az életérzés, ami vonzana, sokkal inkább Németh László víziója az emelkedő nemzetről vagy Ady a magyarság - és ez képszerűen is ideillik, a magyarság -, a nemzet épülő templomáról. Köszönöm szíves figyelmüket. (Taps.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Következik Bethlen István képviselő úr a Magyar Demokrata Fórumtól.

BETHLEN ISTVÁN (MDF):

Mélyen tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Ellentétben az előkészített beszédekkel, én valóban megpróbálok a néhány következő percben az itt elhangzottakra előkészületlenül, fölírt koncepció nélkül reagálni. Mert azt hiszem, hogy nem folytathatjuk ebben a kérdésben azt, amit annyiszor teszünk e Házban, a süketek párbeszédét. Van ebben az országban néhány kérdés, amelyben kormánypártok és ellenzékek egyet kellett értsenek. Ehhez tartozik a külpolitika, ehhez tartozik a honvédelem kérdése, és azt hiszem, egy ilyen kérdés a világkiállítás kérdése. Természetesen nem lehet a világkiállítást megrendezni Budapest közgyűlésének többsége ellenében. Természetesen nem lehet a világkiállítást megszervezni és végrehajtani Budapest város önkormányzata ellen, és természetesen nem lehet ezt a világkiállítást megszervezni és végrehajtani Budapest főpolgármestere ellen. Tehát a legtermészetesebb dolog véleményem szerint az, hogy a magyar Kormány feje, a magyar Kormány és Budapest főpolgármestere és a budapesti önkormányzat újabb és konstruktív és kompromisszumképes tárgyalásokba lépjenek egymással. Meggyőződésem, sőt biztos tudomásom, hogy erre a magyar Kormány elnöke kész, és nagyon-nagyon bízom benne, hogy erre Budapest főpolgármestere éppúgy kész. És vegyük tudomásul azt is, hogy tulajdonképpen a közgyűlésből sem, a főpolgármester szájából sem hallottunk olyan mondatokat, amelyek arra engednének következtetni, hogy a polgármester vagy a budapesti közgyűlés többsége semmilyen körülmények között nem lenne hajlandó a világkiállításban részt venni. És ugyanez nem hangzott el itt a Házban sem azok részéről, akik többségükben érveiket fölvonultatva mégis azt mondták, túl nagy lenne a kockázat a világkiállítás megrendezésére, legalábbis úgy, ahogy jelen pillanatban ezt a Kormány javasolja. Tehát kompromisszumot kell kötni. Egy igazi, jó kompromisszumot. Nem tehénkereskedelmet. Hol lehetnek ennek az igazi jó kompromisszumnak a legfőbb pontjai? A halhatatlan kabarettista Darvas Szilárd szavaival élve, miután a többiek szellemesek voltak, én rövid szeretnék lenni, tehát nem tudok minden pontra kitérni, a legfontosabbakra szeretnék csak. Kuncze Gábornak tökéletesen igaza van, hogy ezt a világkiállítást nem lehet mint egy központi nagyberuházást megrendezni. Tökéletesen igaza van. És tökéletesen igaza van neki és mindazoknak, akik azt mondják, hogy ezt a világkiállítást kizárólag vállalkozói alapon lehet megrendezni. Ebben igaza van Ungár Klárának, és ebben igaza van a főpolgármesternek és mindenkinek. De nagyon-nagyon sokan ugyanezt mondják hónapok óta a kormányzópartok részéről is. Tehát igenis lehet kompromisszumot kötni. Most személyes véleményemet kell mondjam, mert nem tudtam egyeztetni a pártommal, tekintettel arra, hogy valóban azokra reagálok, amelyek eddig elhangzottak, azokra az érvekre. Meggyőződésem - személyes meggyőződésem -, hogy egy állami hivatal képtelen egy világkiállítás levezénylésére. Már ez a csodálatos újmódi magyar szó mutatja: levezénylés és vállalkozás és piaci magatartás egymással teljesen összeegyeztethetetlen fogalmak. Tehát ne várjunk csodát. Amit ez a hivatal mostanáig nem tudott letenni a Parlament asztalára, azt sokkal jobban szeptember 30-áig sem fogja letenni a Parlament asztalára, az ország asztalára. Ne innen várjuk a csodát. Várjuk a csodát onnan, ahonnan lehet, ami ma többszörösen, Király Zoltántól, Parlamentünk elnökétől, Szabad Györgytől és másoktól kifejezésre juttatott, a

nemzeti összefogástól. Várjuk attól, hogyha amerikai példára, nyugat-európai példára létrehoznánk egy döntéshozó tanácsadó grémiumot, egy Proponenting Committee-t az ország legjobbjaiból, mind a hat pártban vannak olyan emberek, akik ebben részt tudnának venni. A magyar bankéletben, a magyar gazdasági életben rengeteg kitűnő szakember van, aki ebben részt tudna venni. És, urambocsá+, bevonhatnánk a külföldi szakértőket, mert ilyenek is vannak. És hogy még tovább menjek, esetleg bevonhatnánk egy Peter Youberok-ot, aki az egész világ proféciaálása ellenére a Los Angeles-i olimpiát eredményesen az olimpiák történetében először megrendezte. Gondoljuk meg, egy jól fizetett profi mindig sokkal olcsóbb végső fokon, mint egy rosszul fizetett vagy legalábbis relatívan rosszul fizetett államhivatalnok. Mert az államhivatalnok nem ért a piachoz, nem ért a vállalkozáshoz, nem ez a feladata. Ha vállalkozói alapon rendeznénk meg az expót, akkor az államháztartás megterhelése is lényegesen kisebb lenne. Természetesen kell egy lágymányosi hidat csinálni, de például az utak, az autópályák nagy részét természetesen lehetne koncesszióalapon külföldi cégekkel, és nem föltétlenül turn-paik - nem föltétlenül olasz, nem föltétlenül osztrák módra útvámmal, hanem esetleg azon az alapon finanszírozni, hogy egy bizonyos részt az út mindkét oldalán megkapjanak, és ott hoteleket és bevásárlócentrumokat létesíthessenek. Ezt is meg tudnánk tenni. Tehát lényegesen tudnánk az államháztartásra háruló nehézségeket csökkenteni. Most jön Juhász Pál nagyon fontos érve: nagyon-nagyon fontos. Ne legyen túl nagy a nyugati tőke beáramlása, ne legyen túl nagy a Nyugat gazdasági pozíciója Magyarországon. Nem akarom ezt az érvet nevetségessé tenni, nagyon komolyan veszem, de hadd mondjak egyet. Amikor Amerikában egyetemen tanítottam, diákjaim nagyon sokat kérdezték, hogy borzasztó, borzasztó, mi lesz az amerikai gazdasággal, 15a van már külföldi kézben. Én ilyenkor mindig azt válaszoltam, hogy a századfordulón, amikor az Egyesült Államok Angliát leelőzte mint a világ első gazdasági hatalma, akkor az amerikai gazdaság több mint 50a volt külföldi kézben, többek között osztrák-magyar tőke is volt ott, és kívánom az Egyesült Államoknak, hogy ismét elérjék ezt az arányt, mert akkor a deficitproblémák úgy az államháztartásban, mint a kereskedelemben könnyebben lehetnének megoldhatók. Nagyon fontos érv, de ne féljünk mi a nyugati tőkétől. Kuncze Gábornak abban is nagyon igaza volt, hogy tulajdonképpen mindazt, amit az expo címen akarunk megrendezni, megrendezhetjük az expo nélkül is, mindazokat az infrastrukturális beruházásokat. Ez tökéletesen igaz, csak egy baj van, hogy az expo tulajdonképpen nem Dél- Buda, az expo nem egy pár hónapos kiállítás, az expo tulajdonképpen semmi más, mint egy óriási PR-offenzíva, egy nyilvánossági akció, amelyet ha Magyarország megrendezne 100 millió dollárba kerülne, így pedig ingyen kapjuk meg, mert az expo megrendezése előtt legalább 3 évig és utána legalább 2 évig a világsajtó anélkül, hogy egy fillért is fizetnénk egyetlen ügynökségnek, állandóan Magyarországgal foglalkozik. A nyugati tőke sokkal inkább és sokkal kedvezőbb kondíciók mellett áramlik be Magyarországra, mint expo nélkül mindazoknak az investícióknak a létrehozatalára, amiről Kuncze Gábor beszélt. Természetes, és ez lenne egy tisztességes kompromisszum, hogy Budapest kezébe kell adni a budapesti expo megtervezését és végrehajtását, éppúgy mint a többi város és vidéki település kezébe kell adni az ottani világkiállítási akciók, rendezvények megtervezését és végrehajtását. A világkiállítás nem lehet egy centralizált, felülről, kormányhivatal által levezényelt akció, hanem egy alulról felfelé épülő decentralizált esemény, csak így lehet eredményes. Állami hivatal nem fog tudni koordinálni, nemzeti összefogás fog tudni koordinálni. Az utolsó érv, ami nem itt a házban, a közgyűlésen hangzott el és ami hihetetlenül fontos, Rajk László szájából jött. Hogy akarunk mi világkiállítást rendezni, hogy akarunk mi 30 milliárd forintot az államháztartásból erre fordítani, ha arra sincs pénzünk, hogy gyerekeknek egészséges ivóvizet tudjunk biztosítani. Ez nagyon igaz és nagyon sok-sok más példát tudnék erre felhozni, hogy mi mindenre nincs pénzünk. Nem tudunk a nyugdíjasainknak tisztességes nyugdíjat fizetni, hogy a sokcsaladosok a legnagyobb nyomorban vannak stb. stb. Ez mind igaz, de éppen azért, hogy ezt valamikor meg tudjuk tenni, hogy a "szociális piacgazdaság" első részét, a "szociális"-t létre tudjuk hozni, a szociális hálózatot meg tudjuk teremteni, ehhez nagyon nagy szükség van egy ilyenfajta világkiállításra, amely mint eladható feltétele lehet a magyar gazdasági fellendülésnek. Ezért végezetül nagyon-nagyon szépen kérem minden képviselőtársamat itt a Parlamentben, még egyszer gondolja végig, tudnának-e esetleg "igen"-t mondani egy olyan világkiállításra, amelyik decentralizált, alulról felfelé építkező, ahol mindenki a maga felelősségét vállalja, ahol nem egy centrális, központi hatalom mondja meg, hogy mi jó és mi rossz, hanem amelyik a nemzeti összefogásra épül fel, és ahol az ország legjobb szakembereit fogjuk össze a

legjobb szakemberekkel a világból, akik már ezt csinálták, akik ehhez értenek, akik tudják, hogy a tőkét hogy kell befektetni, és akkor a rizikó nem nálunk van. A rizikó a nyugati befektetőknél van, de ők tudják, hogy jó kezekben van a pénzük. Az eredmény az viszont a mi kezünkben van, nemcsak a gazdasági, hanem az is, hogy egy ilyen fontos kérdésben megvalósítottuk a nemzeti összefogást. Köszönöm szépen. (Jobb oldalon taps.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy kíván-e még valaki felszólalni az általános vitában. Antall József miniszterelnök úr kér szót.

DR. ANTALL JÓZSEF miniszterelnök:

ElnökÚr! Tisztelt Ház! Nem volt szándékomban most felszólalni, és nem kell megijedni, nem is fogok hosszabban szólni. A világkiállítás mellett elmondták az érveket, ellenérveket. Rózsaszín képet senki nem festett, az óriási erőfeszítést, óriási cselekvési összefogást igényel, hogy meg tudjuk teremteni, ha sor kerül a világkiállítás megrendezésére. A Kormány, mikor a világkiállítás mellett foglalt állást, úgy vélte, hogy azok az infrastrukturális beruházások, amelyek elkerülhetetlenek, részei lehetnek egy ilyen vállalkozásnak. Amikor 1996-ra tettük - ami egyébként a korábbi kritikusok részéről mint egyik feltétel felmerült - akkor azzal is tisztában voltunk, hogy az a tény, hogy 1996-ra tesszük, egy másik ünnepségsorozattal is összekapcsolódik, ami egyébként is pénzt és vállalkozást is fog igényelni, bármilyen kormány lesz Magyarországon. Mindezt együttvéve úgy véltük, hogy nekünk a világkiállítás megrendezési lehetőségéről nem lehet lemondanunk. Most miről van szó? Arról, hogy a hónap végén a világkiállítások párizsi irodája összeül, a végrehajtó bizottság; és egy előzetes szándéknyilatkozatot kell tennünk. Ehhez kérjük az Országgyűlés támogatását, hogy ezeket a lépéseket megtehessek. Először is összeül a végrehajtó bizottság. Ott megvizsgálják az új helyzetet. Június 5-én összeül a közgyűlés, és megvizsgálja azt, hogy vis maior forog-e fenn, és abban az esetben azt vizsgálja meg, ha Ausztria kilép, Bécs kilép a világkiállítás megrendezési szándékából, Magyarország mint társrendező megtarthatja-e ezt a jogát. Ha eszerint döntenek, akkor kapjuk meg azt a lehetőséget, hogy az elkövetkező, rendelkezésre álló három hónap alatt kidolgozzuk azt a koncepciót szeptember végéig, amire októberben összehívhatunk egy rendkívüli közgyűlést, ahol végleg döntenek erről a kérdéstről. Ez a menetrend. Ha most mi az Országgyűlés előző határozatát - amiben a Bécs-Budapest kiállítás mellett döntöttek - nem helyezük hatályon kívül, és nem hozunk egy másikat, amiben a Kormány arra kap tulajdonképpen felhatalmazást, hogy folytathassa a tárgyalásokat, megteheti ezt a szándéknyilatkozatot a közgyűlésre, elindulhatunk a 3 hónapos koncepció és vizsgálat kialakításával a következő rendkívüli közgyűlésre. Erre kérünk felhatalmazást. Az országgyűlési határozatot, amely eddig bennünket arra kötelezett, hogy egy törvényjavaslatot készítsünk elő a Bécs-Budapest koncepcióban, hatályon kívül kell helyezni, ha Ausztria kilép, és egy új törvényjavaslat kell, ha egyedül rendezzük meg. Szándékosan nem kívánok most belemenni az érvelésbe, hiszen az érvek, ellenérvek elhangzottak. Elhangzott, hogy mit jelent ez nemzeti erőfeszítésként. Számos példát mondhatnánk nyilvánvalóan arra, hogy az erőfeszítések, az ilyen hatalmas össznemzeti vállalkozások milyen teherterhelést jelentenek. Azt is elmondhatjuk, hogy nem egy, nem két évre szól egy ilyen vállalkozás, ebbe nem kívánok belebocsátkozni, csak nyersen, szárazon azt kívántam elmondani, hogy most önök miről döntenek. Ha úgy döntenek, hogy az Országgyűlés nem adja meg ezt a lehetőséget, mi e hónap végéig nem tudjuk megadni a szándéknyilatkozatunkat, hogy azt a végrehajtó bizottság megvizsgálja és 5-ig - ismétlem június 5-ig - nem jelenthetjük be, abban az esetben az Országgyűlés úgy döntött, hogy nem adta meg a lehetőséget arra, hogy amennyiben hajlandók nekünk megadni ezt a lehetőséget, megkíséreljük, és vállalkozni tudjunk erre. Azt azért elgondolkoztatásra javaslandónak tartom, hogy Bécs negatív döntése után az osztrák Kormány még mindig nem mondta ki a "nem"-et. Ausztria gondolkodik ezen. Nagyon nagy viták vannak arról, mit jelent ez, és ugyanaz az érdeklődés és igény még osztrák részről is a mi irányunkba fordul. Ha ez annyira rossz megoldás lenne egy ilyen helyzetben, akkor boldogan vonult volna ki az osztrák Kormány ebből a kényszerhelyzetből, és

hivatkozhatna természetesen a bécsi döntésre. Tehát önökön múlik. Én nem többet kérek, csak azt, hogy ezt fontolják meg, amikor a részletes vita elkezdődik, és ezt a kérdést meg kell olyan szintig oldani, hogy a Kormány állást tudjon foglalni, és felelősséggel képviselhesse az országot. Utána nem lesz miről vitatkozni. Köszönöm. (Taps.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szót kért még Pető Iván a Szabad Demokraták Szövetségétől.

DR. PETŐ IVÁN (SZDSZ):

Elnök Úr! Tisztelt Ház! Úgy tűnik, valami félreértés van közöttünk. Tudniillik az előttünk fekvő határozati javaslat nem úgy fogalmaz, ahogy miniszterelnök úr fogalmazott. A miniszterelnök úr által elmondottakkal egyetértünk - a mi határozati javaslatmódosításunk, amit benyújtottunk, lényegében ilyen szellemben fogalmazódott. A határozati javaslat első pontja úgy szól, hogy "Magyarország, ilyen és ilyen feltételek megváltoztatása esetén megrendezi a világkiállítást. Ez egy kijelentő mondat, amelyik azt állítja, hogy megrendezzük a világkiállítást - nem arra kér bennünket a Kormány, hogy ahhoz adjunk felhatalmazást, hogy ezt a szándéknyilatkozatot megtegye. Arról szól a határozati javaslat, jelentse ki a Parlament, hogy Magyarország megrendezi a világkiállítást, amennyiben az osztrák kormány visszamondja az ügyet. Még egyszer ismétlem: a mi határozati javaslatunk ugyanebben a szellemben fogalmazódott meg. Egyetlen hozzáfűznivalóm van még. Ahogy Török Ferenc képviselőtársam a mai vita első felszólalójaként mondta: nem látjuk az indokát annak - de elfogadtuk a Kormány által megfogalmazott kívánságot -, hogy ehhez miért kell parlamenti felhatalmazás. A Kormány ugyanúgy, mint más nemzetközi ügyletekben, megteheti saját hatáskörében a szándéknyilatkozatot. Amennyiben úgy alakul a helyzet, akkor a Parlament természetesen többségi döntéssel elfogadhatja aztán azt a törvénytervezetet - amelynek feltehetően megalapozott indoklását fogják majd elének terjeszteni -, ami kimondja azt, hogy az ország megrendezi a világkiállítást. De még egyszer mondom az utolsó megjegyzést: az csak egy akadémikuskodás volt, mi nem látjuk indokát annak, hogy parlamenti határozat szükséges a szándéknyilatkozat megtételéhez, de lényegében egyetértünk a miniszterelnök úr által elmondottakkal, és elfogadtuk azt, amit miniszterelnök úr itt elmondott - a határozati javaslat azonban nem erről szól. Ennyit szerettem volna mondani. (Taps a bal oldalon.)

ELNÖK:

Köszönöm szépen. Mivel több képviselő hozzászólásra nem jelentkezett, így az általános vitát lezárom. Indítványozom a tisztelt Országgyűlésnek, hogy a határozati javaslatot bocsássa részletes vitára. Megkérdem a tisztelt Országgyűlést, egyetért-e ezzel az indítvánnyal. Kérem, szavazzanak! (Megtörténik) Megállapítom, hogy az Országgyűlés a határozati javaslatot 178 "igen" szavazattal ellenszavazat nélkül, 24 tartózkodással részletes vitára bocsátotta. A részletes vita megtartására következő ülésünkön kerül sor. Tisztelt Országgyűlés! A jövő hét programját az országgyűlési képviselők írásban megkapták. Ezt azzal egészíteném ki, hogy a házbizottság csütörtöki állásfoglalásától függően sor kerülhet arra, hogy jövő héten szerdán délelőtt is plenáris ülést tartunk. Ülésünket bezárom, jó pihenést, illetve további jó munkát kívánok. (Az ülésnap 13 óra 24 perckor ért véget.)

Forrás: www.parlament.hu